

Nye veier til godt lokaldemokrati

Datagrunnlag

- To spørreundersøkelser:
 - Innbyggerundersøkelse (78 kommuner): 14 påstander om lokaldemokratiet
 - Folkevalgtundersøkelse (75 kommuner) 14 + 29 spørsmål om folkevalgtrollen
 - 24 000 innbyggere
 - 2 000 folkevalgte
- Fem dimensjoner: pålitelighet, ansvarlighet, borgernærhet, effektivitet, rolletrivsel (folkevalgte)
- Kvalitative data fra tre kommuner

Hovedfunn

- Samsvar med tidligere studier
- Sammensatte forklaringer på hvorfor lokaldemokratiet oppleves som godt eller dårlig
- Nye forutsetninger (kommunereform, nye medier) ser ikke ut til å ha endret dette bildet vesentlig
- Individfaktorer forklarer mest
- Markerte forskjeller mellom innbyggere og folkevalgte i vurderingene

Organisasjon og demokrati

- Kommunenes organisering – politisk og administrativt – har begrenset betydning for hvordan lokaldemokratiet vurderes. Men:
 - Borgernærheten vurderes som noe sterkere av innbyggerne i kommuner med flere generelle medvirkningstiltak
 - Svak sammenheng med tjenesteorganisering, men folkevalgte i kommuner med større bruk av stykkprisfinansiering og offentlig/privat samarbeid skårer noe lavere på demokratiindeksene
 - Innbyggere i kommuner som oftere delegerer politisk myndighet (fra kommunestyret) skårer noe høyere på vurderingen av effektivitet og pålitelighet. Dette gjelder også i kommuner som har større grad av administrativ frihet
 - Både innbyggere og folkevalgte i mer partipolitisk fragmenterte kommuner skårer noe lavere på demokratiindeksene

Folkevalgrollen

- Det nye (sammenlignet med tidligere studier): betydningen av sosiale medier
 - Behov for en diskusjon av hvordan sosiale medier best mulig kan brukes til å fremme en demokratisk meningsutveksling, og hvilke fallgruver som bør unngås
- Ulike kontekster legger til rette for ulike politikerroller:
 - I små kommuner ser det ut til å være større rom for politikere som prioriterer innbyggerkontakt og arbeid for enkeltsaker
 - I større kommuner er mer tilpasset en mer profesjonell politikerrolle der arbeidet begrenses til strategiske hovedlinjer
- Ulike oppfatninger om hva en god kommunepolitiker er, kan dermed også ligge bak ulike oppfatninger om større kommuner er bra eller dårlig for demokratiet

Anbefalinger

- Strategisk hovedgrep: agendasetting
 - Bevisstgjøring og forpliktelse av kommunens folkevalgte
- Kunnskapsbaserte tiltak:
 - For å iverksette tiltak må man vite hvor skoen trykker – for hvem
- Lokalt kontekst:
 - Løsninger må være tilpasset lokale problemer og lokale behov

Anbefalinger

- Informasjon og åpenhet mellom:
 - Kommune og innbyggere
 - Folkevalgte og innbyggere
 - Politikere og administrasjon
 - Mellom folkevalgte
- Ungdoms- og rekrutteringsfokus:
 - Lavest demokratiskåre blant yngre (og blant menn)
 - Generell politisk rekrutteringsutfordring